

การจัดหาและการใช้หนังสือห้องสมุดบริติช เคาน์ซิล

นางสาวจิรารรณ ชุ่มอินทรจักร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2532

ISBN 974-576-508-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

15659

I 17498946

BOOK ACQUISITIONS AND USE AT THE BRITISH COUNCIL LIBRARY

Miss Chirawan Chumintarachack

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1989

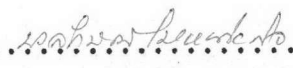
ISBN 974-576-508-2

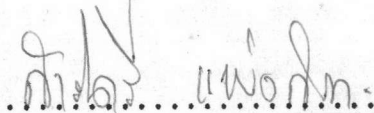
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การจัดหาและการใช้หนังสือห้องสมุดบริติช เคาน์ซิล
โดย นางสาวจิรวรรณ ชุ่มอินทรจักร
ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์กลุ่มจิตต์ พลายเวช

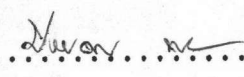
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

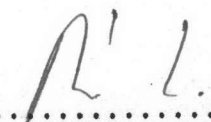

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. อถรร วาชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สาวิตรี แพ่งสภา)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์รี พัฒนกิจจรูญ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์กลุ่มจิตต์ พลายเวช)

จี้รวรรณ ชุ่มอินทรจักร : การจัดหาและการใช้หนังสือห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล (BOOK ACQUISITIONS AND USE AT THE BRITISH COUNCIL LIBRARY) อ.ที่ปรึกษา : รศ.กล่อมจิตต์ พลายเวช, 173 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประเภท ปริมาณการจัดหา และงบประมาณที่ใช้ในการซื้อหนังสือ การใช้หนังสือ และความสัมพันธ์ของการจัดหา และการใช้หนังสือที่จัดหาในระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2527-2529 ของห้องสมุดบริติชเคาน์ซิล โดยรวบรวมข้อมูลจากสถิติหนังสือใหม่ การสำรวจหนังสือ และบัตรประจำหนังสือที่มีผู้ยืมออก และใช้ภายในห้องสมุด

ผลการวิจัยพบว่า หนังสือที่มีการจัดหามากสามอันดับแรก คือ สาขาสังคมศาสตร์ วรรณคดี และหนังสืออ่านอย่างง่าย มีการใช้งบประมาณในการซื้อหนังสือสาขาสังคมศาสตร์มากเป็นอันดับแรก อันดับสอง คือ สาขาวรรณคดี และอันดับสาม คือ สาขาศิลปกรรม แต่มีการใช้หนังสืออย่างง่ายมากเป็นอันดับแรก หนังสือสาขาภาษามากเป็นอันดับสอง และสาขาศิลปกรรมมากเป็นอันดับสาม ส่วนการศึกษาความสัมพันธ์ของการใช้หนังสือด้วยการใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงถดถอย พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่า .693 ซึ่งแสดงว่า การจัดหาและการใช้หนังสือมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทรัพยากรห้องสมุดในอนาคต ตลอดจนช่วยให้ฝ่ายบริหารห้องสมุดดำเนินการพิจารณาการใช้งบประมาณในการซื้อหนังสือให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา R.T.

CHIRAWAN CHUMINTARACHACK : BOOK ACQUISITIONS AND USE AT THE BRITISH COUNCIL LIBRARY. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. KLOMCHIT PLYWEJ, 173 PP.

The purposes of this study are to analyse book acquisitions in term of subject distribution of items purchased during the period of 1984-1986; to examine the acquisition budget spent on each subject area; and to find the correlation between book acquisition and use. The data was collected from accession statistics, shelf count and book cards from items which were issued and used in the library.

The results of the study showed that items in the subject areas of Social Sciences, Literature and Simplified Readers formed the highest proportion of the total acquisitions; and the largest amount of budget was spent on the fields of Social Sciences, Literature and Arts respectively. However, Simplified Readers, Languages and Arts subject areas were found to be the most used. To measure the strength of the relationship between acquisitions and use, a simple regression analysis was performed on data resulting in an r value of .693 showing an average correlation between acquisitions and use.

The results of the study will be useful in future collection development activities. Information obtained will help the library management make appropriate decisions on the allocation of the acquisitions budget.

ภาควิชา บรรณารักษศาสตร์
สาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์
ปีการศึกษา 2531

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์กลุ่มจิตต์ พลายเวช ที่กรุณาสละเวลาคอยให้ความแนะนำ และข้อคิดเห็น ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของการวิจัย ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่น่ายกิจ ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาวีตรี แผงสภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ประยงค์รี พัฒนกิจเจริญ ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บังอร ทับทิมทอง ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาเกี่ยวกับสถิติที่ใช้ในการวิจัยอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณ คุณสมนึก มารัตนชัย ที่กรุณาสละเวลาในการพิมพ์ดีด ตลอดจนเพื่อน ๆ และทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา

จิรารรณ ชุ่มอินทรจักร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
สมมุติฐาน	2
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	4
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2. บริติช เคาน์ซิลและการดำเนินงานห้องสมุดในประเทศไทย ...	12
สำนักงานบริติช เคาน์ซิล	12
ห้องสมุดบริติช เคาน์ซิลในประเทศไทย	14
บุคลากร	17
วัตถุประสงค์	18
บริการของห้องสมุด	18

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวปฏิบัติในการจัดหาทรัพยากรของห้องสมุด บริติช เคาน์ซิล	21
กระบวนการในการจัดหา	23
3. วิธีดำเนินการวิจัย	27
ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา	27
แหล่งข้อมูล	27
ประเภทของข้อมูล	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
สมมุติฐานและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง	39
การวิเคราะห์ข้อมูล	39
4. ผลการวิจัย	41
ปริมาณการจัดหาและงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาหนังสือ	41
ปริมาณการยืมหนังสือที่จัดหา	51
ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาภายในห้องสมุด	60
ปริมาณการจัดหาหนังสือกับการใช้	68
ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดหาและการใช้	84
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผลการวิจัย	95
ข้อเสนอแนะ	100
การประยุกต์ผลการวิจัย	100
แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต	101
บรรณานุกรม	102

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาและจำนวนเงินที่ใช้ในการจัดหาหนังสือในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529	28
2	ปริมาณการจัดหาและงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529	43
3	ปริมาณการจัดหาและงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาหนังสือในปี พ.ศ. 2527	45
4	ปริมาณการจัดหาและงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาหนังสือในปี พ.ศ. 2528	47
5	ปริมาณการจัดหาและงบประมาณที่ใช้ในการจัดหาหนังสือในปี พ.ศ. 2529	49
6	ปริมาณการยืมหนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 ...	52
7	ปริมาณการยืมหนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527	54
8	ปริมาณการยืมหนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2528	56
9	ปริมาณการยืมหนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2529	58
10	ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 ภายในห้องสมุด	61
11	ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 ภายในห้องสมุด	63
12	ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2528 ภายในห้องสมุด	65

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า	
ภาคผนวก	ก.	ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาและงบประมาณที่ใช้ในการซื้อ หนังสือของห้องสมุด	107
	ข.	ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดหาและการใช้หนังสือ	140
	ประวัติผู้เขียน	173	

ตารางที่		หน้า
13	ปริมาณการใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2529 ภายใน ห้องสมุด	67
14	ปริมาณการจัดหาหนังสือในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 กับการใช้	69
15	สัดส่วนระหว่างการจัดหากับการใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529	72
16	สัดส่วนระหว่างการจัดหากับการใช้หนังสือที่จัดหาในปี พ.ศ. 2527	74
17	สัดส่วนระหว่างการจัดหากับการใช้หนังสือที่จัดหาในปี พ.ศ. 2528	76
18	สัดส่วนระหว่างการจัดหากับการใช้หนังสือที่จัดหาในปี พ.ศ. 2529	78
19	การใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 ตามลำดับ ปริมาณการจัดหา	80
20	การใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 ตามลำดับ ของปริมาณการใช้	81
21	ลำดับการยืมหนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529	82
22	ลำดับการใช้หนังสือที่จัดหาในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 ภายในห้องสมุด	83
23	ปริมาณการจัดหาหนังสือในช่วงปี พ.ศ. 2527 กับการใช้	85
24	ปริมาณการจัดหาหนังสือในช่วงปี พ.ศ. 2528 กับการใช้	87
25	ปริมาณการจัดหาหนังสือในช่วงปี พ.ศ. 2529 กับการใช้	89
26	ปริมาณการจัดหาหนังสือในช่วงปี พ.ศ. 2527 - 2529 กับการใช้	91